

Samfunnssikkerhet – også for oss i helsesektoren

Samfunnssikkerhet

Forfattere: Terje Aven, Ove Njå, Marit Boyesen, Kjell Harald Olsen og Kjell Sandve.

Universitetsforlaget 2004, Oslo

296 sider

ISBN 82-15-00189-0

Samfunnssikkerhet er et nasjonalt og tverrfaglig ansvar. Et akseptabelt nivå av samfunnssikkerhet oppnås i et samspill mellom offentlige etater og private aktører.

Helserelatert beredskap ble i mange år organisert etter tommelfingermetoden og var erfaringsbasert. Erfaringer fra de siste store ulykkene dannet grunnlag for endringer i utstyrsoppsett og prosedyrer. Katastrofeplaner var ofte i en vanskelig tilgjengelig språkdrakt og fristet en nedstøvet tilværelse. Lov om helsemessig og sosial beredskap og en systematisk satsning på risikoanalyser, beredskapsorganisasjon og planverk i de regionale helseforetak har ført til en ny "vår" for dette fagområdet.

Vi har mye å lære av det Norske sikkerhetsmiljøet som har sin opprinnelse i petroleumsvirksomheten og som har vært pionerer for sikkerhetstenkingen i Norge. Boken har tatt et skritt videre opp på land og løftet fagområdet til et individ/organisasjon/virksomhetsnivå og plassert begrepene inn i en samfunnssammenheng. Målgruppen er alle som er opptatt av sikkerhet og beredskap i samfunnet. Samfunnssikkerhet er et forholdsvis nytt begrep. Hovedfokus er hvordan et riktig kunnskap om risiko gir grunnlag for å oppnå et fornuftig definert sikkerhetsnivå i samfunnet.

Høgskolen i Rogaland representerer et solid og faglig tungt sikkerhetsmiljø. Sentrale fagpersoner har systematisert sin kunnskap og erfaringer gjennom denne boken. Forfatterens bidrag er godt koordinert og passer jevnbyrdig inn i en total sammenheng. Boken er delt i fire deler med 13 kapitler. Strukturen er logisk med del 1 som beskriver dagens ulykkes og trusselbilde i samfunnet. Forbedringspotensialet er åpenbart. Muligheter for å påvirke og forbedre samfunnssikkerheten beskrives. Del 2 presenterer hovedelementene i modellen for styring av sikkerhet og beredskap med visjoner, rammebetingelser og virkemidler. Del 3 beskriver sentrale

elementer som risiko og sårbarhetsanalyser, sikkerhetsinformasjonssystemer, risikoaksept, ytelseskrav til beredskap, kostnytte-analyse og beslutningsvariabler. I del 4 blir det presentert 5 sikkerhetsprosjekt hvor teori anvendes i praksis.

Det er ikke til å undervurdere at samfunnssikkerhet med risikoanalyser og sikkerhetsmodeller kan være komplisert og teknokratisk beskrevet. Metodene og analyseverktøyene er imidlertid godt og instruktivt beskrevet.

Vi setter også pris på at teorier suppleres med realistiske og aktuelle eksempler som er overførbare og pedagogisk anvendbare. Boken er en praktisk innføring i samfunnssikkerhet. Innholdet er ikke fullstendig for å selvstendig kunne utføre omfattende analysearbeid, men gir leseren mulighet for å kunne utføre begrensede analyser, forstå metodikk, bidra i sikkerhetsprosjekt og stille kritiske spørsmål. Boken har blitt en kunnskapsbase, både for spesifikke søk og generell læring. Spesielt nyttig for oss i helsesektoren er bevisstheten på hva som er en akseptabel risiko og vurdering av individuelle risikokriterier. Samt å sette krav til ytelse av beredskap. Boken er å anbefale for å tilegne seg en felles metode og terminologi. I den grad boken bidrar til økt oppmerksomhet og bedret forståelse for viktigheten av sikkerhetsarbeid er dette meget bra.

Vi forutsetter at hovedintensjonen med sikkerhetsarbeid er å redde liv, lindre smerte og redusere skadeomfang. Samt redusere materiell skade. I den grad alle ulykkeshendelser medfører en risiko for tap av liv eller fare for fysisk eller psykisk skade kunne boken hatt en sterkere helseprofil. Boken gjenspeiler ikke i tilstrekkelig grad helsevesenets selvstendige og viktige rolle i oppnåelsen av en akseptabel samfunnssikkerhet. Heller ikke samspillet med andre profesjonelle nødetater blir utfyllende presentert. De regionale helseforetak har et overordnet ansvar for akuttmedisinsk beredskap, prehospital/hospital akuttbehandling og riktig dimensjonering av behandlingskapasitet. Kommunehelsetjenesten har ansvar for lokale beredskapsordninger med legevakter, forebyggende helsetjenester, kommunehelsetjeneste og sentral melderapportering. Bedriftshelsetjenester utfører viktig informasjonsarbeid og målrettede profylaktiske tiltak. For å oppnå en best mulig kvalitet av samfunnssikkerhet mener jeg det er viktig at helsevesenet er bevisst sin sentrale rolle og hevder sin og pasientenes interesse. Boken representerer en mulighet for å lære terminologi og metodikk som brukes i HMS (Helse Miljø Sikkerhet) sektoren og i sikkerhetsarbeid. Hvis vi kan gjøre bruk av kunnskapen og bidra til å legge helsemessige

forutsetninger til grunn i fagområdet samfunnssikkerhet har boken oppfylt sin misjon.

Boken kan åpne øynene for muligheten til å påvirke samfunns utviklingen i en ønsket retning og øke kvaliteten på

sikkerhetsnivået. Forfatterne argumenterer godt for viktigheten av samfunnssikkerhet. Boken har god nytteverdi både som en ny innføring i samfunnssikkerhet og som en målrettet gjenoppfriskning med nye vinklinger.